

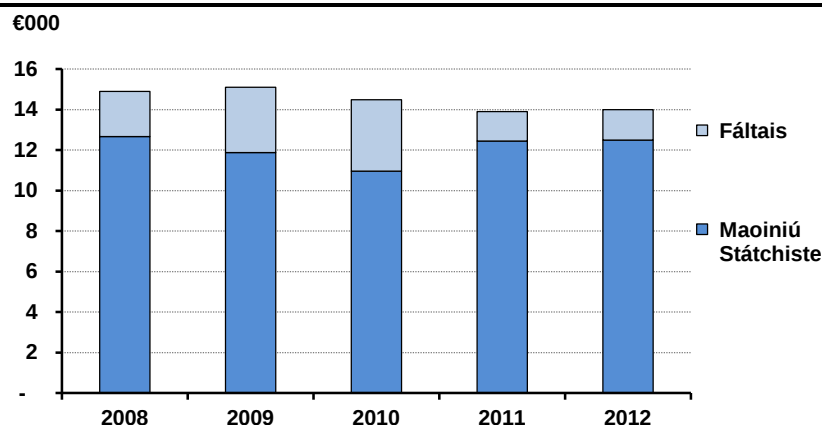
21 Bainistiú Buiséid i bhFeidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte

- 21.1** Ba chóir go dtabharfadh meastacháin ar chaiteachas vótáilte a cuireadh faoi bhráid Dháil Éireann lena gceadú léiriú réasúnta cruinn ar an méid a mheastar a chaithfear ar gach seirbhís gaolmhar. Is é sin, feidhmíonn siad mar leithroinntí buiséid don bhliain maidir le seirbhísí aonair agus mar theorainneacha airgid nach bhfuil cead ag ranna ná ag oifigí a shárú.¹
- 21.2** Is ionann an caiteachas ar chúram sláinte agus níos mó ná aon cheathrú de chaiteachas reatha an Rialtais. I ngach ceann de na cúig bliana seo caite, rinne Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte (HSE) meastachán forlíontach a lorg mar thoradh ar róchaiteachas buiséid a bhí ag teacht chun cinn. In 2012, deonaíodh €360 milliún breise - ardú 3% ar an mbunranníocaíocht Státciste vótáilte don bhliain.
- 21.3** Is ábhar imní é go mbíonn meastacháin fhorlíontacha de dhíth ar an HSE gach bliain maidir le héifeachtúlacht a cuid pleanála buiséid agus bainistithe buiséid. Sa tuarascáil seo scrúdaítear táirgeacht an bhuiséid in 2012 de réir catagóire caiteachais agus ioncaim agus na príomhfachtóirí a bhíonn mar chúis leis an róchaiteachas buiséid.

Treochtaí sa Chaiteachas

- 21.4** Léiríonn Fíor 21.1 na treochtaí i leibhéal caiteachais an HSE gach bliain ó 2008. Ina iomláine, tháinig laghdú ar an gcaiteachas ó bhuaicleibhéal de thart ar €15.1 billiún in 2009, go dtí thart ar €14 billiún in 2012 — laghdú de thart ar 7.3%.
- 21.5** Ba ionann na méideanna a fuarthas ón Státciste insteach i gcuntas vótáilte an HSE in 2012 agus beagán faoi bhun 90% den méid iomlán a caitheadh. Sin i gcomparáid le thart ar trí cheathrú den méid iomlán a caitheadh in 2010. Léiríonn an t-athrú an deireadh a cuireadh leis an tobhach sláinte (a bailíodh tríd an gcóras cánach ioncaim) ag tús 2011.

Fíor 21.1 Ollchaiteachas agus foinsí maoinithe an HSE, 2008 go 2012

¹ Déantar cur síos níos mionsonraithe ar an bpróiseas meastachán i gCaibidil 5 Bainistiú Buiséad Vótáilte.

Foinse: Vóta Fheidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte 2008—2012

- 21.6** Fuair an HSE leithroinnt buiséid iomlán de €13.714 billiún do 2012. Ba ionann an táirgeacht don bhliain ná €13.987 billiún — thart ar 2% breise. Mar sin féin, bhí an céatadán éagsúlachta ó bhuiséid éagsúil ar fud catagóirí caiteachais. Rinneadh caiteachas breise i roinnt réimsí a fhritháireamh in aghaidh gannchaiteachais i ndáil le buiséid i gcatagóirí eile. Ba é an glanriachtanas ná €273 milliún breise sa chaiteachas. Sa bhreis ar ghlaneasnamh ar fháltais de €64 milliún, bhí riachtanas ann do €337 milliún breise i gcistí Státchiste.

Difríochtaí de réir Fhocheannteidil

- 21.7** Ba iad na móréagsúlachtaí, ó thaobh tionchair airgid thirim ar an vóta, ná róchaiteachas ar sheirbhísí cártaí leighis agus ar scéimeanna pobail eile, agus i gcaiteachas réigiúnach - go háirithe caiteachas ospidéal - mar aon le heasnamh sa bhailiúchán beartaithe de tháillí othar as seirbhísí ospidéal (féach Fíor 21.2).
- 21.8** Níl aon mhíniú de dhíth ar an gcuntas leithreasa ar na héagsúlachtaí ar fho-cheannteidil maidir le bunmhéideanna buiséadaithe. Ag teacht leis na beartais chuntasaíochta arna leagan amach ag an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe cuirtear míniúcháin ar fáil maidir le móréagsúlachtaí idir an cuntas leithreasaithe (tar éis coigeartuithe meastacháin fhorlíontacha) agus an táirgeacht dheiridh.

Fíor 21.2 Anailís táirgeachta buiséid an HSE, 2012

Caiteachas	Buiséad ^a	Táirgeacht	Difríocht	
	€m	€m	€m	%
Réigiúin HSE				
Baile Átha Cliath Lár Laighean	1,346.4	1,372.7	26.3	2.0
Bhaile Átha Cliath Thoir Thuaidh	1,225.3	1,251.0	25.7	2.1
Deisceart	1,912.9	1,946.5	33.6	1.8
Iarthar	2,103.4	2,164.5	61.1	2.9
Réigiúin ar fad	6,588.0	6,734.7	146.7	2.2
Deontais d'ospidéal dheonacha agus comhlachtaí sláinte eile	2,126.7	2,158.9	32.2	1.5
Seirbhísí cártaí leighis agus scéimeanna pobail eile	2,518.3	2,756.6	238.3	9.5
Íocaíochtaí cúraim chónaitheach fadtéarmach	994.7	962.6	(32.1)	(3.2)
Seirbhísí leanaí agus teaghlaigh	551.7	569.8	18.1	3.3
Cláir chaipitiúla do shaoráidí sláinte	341.0	318.7	(22.3)	(6.5)
Íocaíochtaí cnapshuime pinsin le foireann HSE	207.0	175.5	(31.5)	(15.2)
Seirbhísí eile	184.6	138.3	(46.3)	(25.1)
Riaracháin				
Tuarastail HSE agus costais riaracháin eile	62.4	64.8	2.4	3.8
Tionscadail chaipitil córas ICT	140.0	107.5	(32.5)	(23.2)
Caiteachas iomlán	13,714.5	13,987.4	272.9	2.0
Fáltais				
Táillí maidir le seirbhísí ospidéal curtha ar fáil ag an HSE ^b	455.0	408.8	(46.2)	(10.2)
Aisghabháil costas seirbhísí ó bhailstáit AE	220.0	220.0	—	—
Aisghabháil ón gCiste Árachais Shóisialaigh	13.0	—	(13.0)	(100.0)
Fáltais aisíoca PCRS	25.0	37.3	12.3	49.2
Fáltais tobhaigh tobac	167.6	167.6	—	—
Díúscairt saoráidí meabhairshláinte agus eile	8.0	4.5	(3.5)	(43.8)
Aisbhaintí a bhaineann le pinsin as tuarastail na hearnála sláinte	337.1	352.0	14.9	4.4
Ranníocaíochtaí aoisliúntais de chuid fhoireann HSE	200.0	195.6	(4.4)	(2.2)
Fáltais ilghnéitheacha	127.8	103.5	(24.3)	(19.0)
Fáltais iomlána	1,553.5	1,489.3	(64.2)	(4.1)
Riachtanas maoinithe Stáitchiste	12,160.9	12,498.1	337.2	2.8

Foinse: Vóta 39 Cuntas Leithreasa 2012

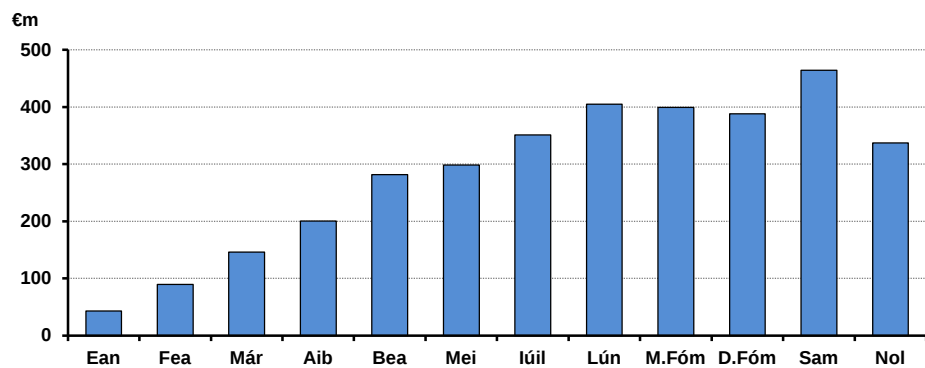
Nótaí: a Baineann an buiséad leis an mbunmheastachán arna cheadú ag Dáil Éireann i Meitheamh 2012.

b Áirítear air sin táillí i ndáil le cothabháil i gcóiríocht phríobháideach agus leathphríobháideach in ospidéal phoiblí, le táillí reachtúla agus táillí fadchónaithe.

Monatóireacht Buiséid

- 21.9** Déanann an HSE monatóireacht ar a staid buiséid trí thuarascálacha feidhmíochta míosúla. Léiríodh leo sin ardú leanúnach sa 'bhliain go dtí seo' i róchaiteachas buiséid go dtí Lúnasa 2012 (féach Fíor 21.3).

Fíor 21.3 Róchaiteachas Buiséid de réir na míosa, 2012

Foinse: Tuarascálacha Feidhmíochta Fheidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte, Eanáir 2012 go Nollaig 2012

- 21.10** In Iúil 2012, chuir an HSE roinnt bearta i bhfeidhm a bhí leagtha amach chun costais a laghdú de €130 milliún in 2012. Áiríodh orthu sin
- ciorruithe ar sheirbhísí líne tosaigh a mheastar a bhainfidh coigilits de €57 milliún amach — €35 milliún mar thoradh ar laghdú i ragobair agus in úsáid foirne gníomhaireachta; €12.8 milliún mar thoradh ar laghdú ar sheirbhísí cártaí leighis; agus €9.7 milliún mar thoradh ar laghdú ar uaireanta cúnaimh baile agus ar phacáistí cúraim baile.
 - coigiltis €73 milliún ar sheirbhísí nach seirbhísí líne tosaigh iad, mar thoradh ar laghdú sa chaiteachas ar oideachas, ar oiliúint, ar thaisteal agus ar chothabháil, mar aon le feabhsuithe ar sholáthar agus ar bhainistiú airgid thirim agus stoic.
- 21.11** Coinníodh an róchaiteachas buiséid iomlán ag thart ar €400 milliún idir Lúnasa agus Deireadh Fómhair 2012 ach tháinig ardú suntasach air sin i Samhain go dtí €464 milliún.
- 21.12** Chun caiteachas ar an Vóta a bheadh níos airde ná an méid arna ceadú ag Dáil Éireann a sheachaint, ceadaíodh meastachán forlíontach don tsuim €360 milliún i Nollaig 2012. Bhí an táirgeacht deiridh don bhliain €337 milliún os cionn an bhunbhuiséid agus bhí an iarmhéid de €22.8 milliún dlite ansin d'fhorghéilleadh ar ais don Státchiste ag deireadh na bliana.
- 21.13** Thug an tOifigeach Cuntasaíochta sa Roinn Sláinte le fios go raibh róchaiteachas buiséid an HSE in 2012 fritháirithe i bpáirt ag fáltas aon uaire Státchiste ón gCumann Cosanta Leighis de €45 milliún¹ agus ag coigiltis arbh ionann iad agus €70 milliún a aithníodh ar an Vóta Sláinte. Sna coigiltis seo bhí thart ar €30 milliún ón gCiste Náisiúnta um Cheannach Cóireála, €11.5 milliún i gcoigiltis ó ghníomhaireachtaí eile arna maoiniú ag an Roinn, €10 milliún i dtáillí dlí, €7.5 milliún ó vóta caipitil na Roinne agus coigiltis éagsúla eile.²

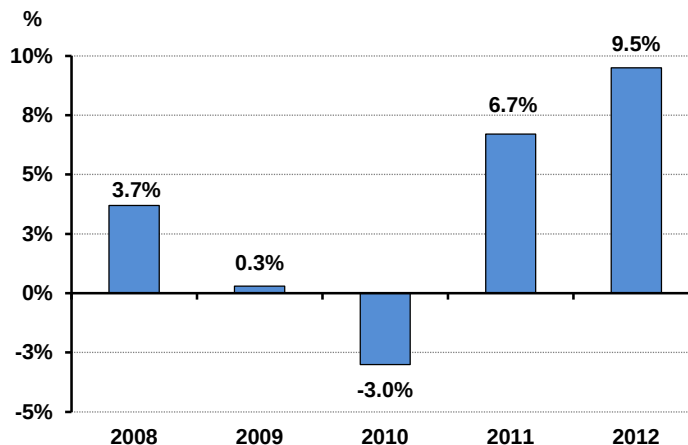
1 Déantar na himthosca faoin bhfáltas seo a shainmhíniú tuilleadh i gCaibidil 29 An Scéim Slánaíochta Cliniciúil.

2 Féach Caibidil 5 Bainistiú Buiséid Vótáilte.

Seirbhísí Cárta Leighis agus Scéimeanna Pobail

- 21.14** Tá athrú mór tagtha ar chaiteachas ar sheirbhísí cártaí leighis agus pobail - scéimeanna aisíocaíochta drugaí go príomha - ón leibhéal buiséadaithe sna ceithre bliana as na cúig bliana seo caite (féach Fíor 21.4). Tharla na héagsúlachtaí is mó ón mbuiséad in 2011 agus in 2012.

Fíor 21.4 Difríocht sa chaiteachas ar sheirbhísí aisíocaíochta cúraim phríomhúil

Foinse: Vóta Fheidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte 2008—2012

- 21.15** Ba é an bunmheastachán in 2012 maidir le scéimeanna cártaí leighis agus scéimeanna pobail eile ná €2.518 billiún. Léirigh sin laghdú a bhíodas ag súil leis de €65 milliún (2.5%) ar tháirgeacht 2011 de €2.583 billiún.
- 21.16** Ba ionann caiteachas iomlán in 2012 agus €2.756 billiún — róchaiteachas buiséid de €238 milliún nó 9.5%. Bhí siad seo a leanas mar chúiseanna shuntasacha den róchaiteachas
- Níor baineadh amach na coigiltis a bhí teilgthe ar chostais drugaí
 - Eisíodh líon níos airde cártaí leighis in 2012 ná mar a bhí teilgthe
 - Fomheastachán ar mheánchostas na gcártaí leighis in 2012.

Comhaontú Costas Drugaí

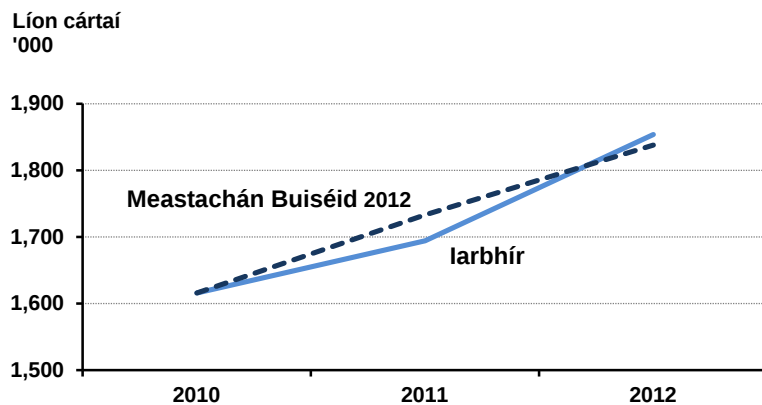
- 21.17** Teilgeadh gurb ionann na coigiltis a dhéanfaí in 2012 mar gheall ar athruithe beartaithe ar phraghsanna drugaí agus €124 milliún. Ar deireadh, measadh na coigiltis a baineadh amach in 2012 agus díreach faoi bhun €15 milliún.¹ Dá réir sin, ba ionann an mhoill a bhí ann teacht ar chomhaontú le soláthróirí cógaisíochta agus thart ar €109 milliún (46%) den róchaiteachas buiséid iomlán maidir le seirbhísí cártaí leighis agus scéimeanna pobail.

¹ Meastar go mbeidh an tionchar a bheidh ag coigiltis na bliana iomláine in 2013 i bhfad níos suntasaí.

Costas Cártáí Leighis agus Cártáí Cuaire Dochtúra Teaghlaigh

- 21.18** Agus í ag tuar costas measta na gcártáí leighis, theilg an HSE go mbeadh líon na gcártáí leighis in éisiúint ag deireadh 2012 cothrom le 1,838,000 agus go mbeadh an ardú bliain ar bhliain cothrom le 105,000. Mar atá léirithe i bhFíor 21.5, ba rómheastachán a bhí anseo ar líon na gcártáí a bhí in éisiúint ag deireadh 2011, agus fomheastachán a bhí ann ar an líon ag deireadh 2012. Bhí an mhoill a bhí ar láimhseáil na n-iarratas ar chártaí leighis, a tháinig chun cinn go tapaidh sa dara leath de 2011 - a bhí dul ar aghaidh le linn do bhuiséad 2012 a bheith á ullmhú - ina chúis mhór leis sin.

Fíor 21.5 Líon cártáí leighis réamh-mheasta agus iarbhíre in éisiúint ag deireadh na bliana, 2010 go 2012

Foinse: Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte

- 21.19** Mheas an HSE gurbh é an meánchostas seirbhísí in aghaidh an t-sealbhóra cártáí incháilithe in 2011 agus thart ar €1,020. San áireamh leis sin bhí
- meáníocaíocht €258 in aghaidh an t-sealbhóra chuig Dochtúirí Teaghlaigh
 - íocaíocht le cógaiseoirí de €762 in aghaidh an duine a bhain leas as drugaí.
- 21.20** I gcleachtas, d'fhéadfadh seo áibhéil a dhéanamh den mheánchostas a tabhaíodh i leith sealbhóra cárta, ó tharla nach nglacann sé san áireamh na sealbhóirí cártáí sin (thart ar 6% in 2011) nach mbaineann leas as seirbhísí cógaslainne sa bhliain.¹ Nuair a ghlactar sin san áireamh, bheadh meánchostas cárta in 2011 cothrom le thart ar €973 in aghaidh an duine
- 21.21** Luaigh an HSE go mbraitheann costas cárta leighis go mór ar aois an t-sealbhóra cárta agus is féidir leis sin réimsiú ó €200 do shealbhóir cárta ag aois 16 go 44 i gcomparáid le €2,000 do dhuine os cionn 70. Braitheann meánchostas chárta leighis in aon bhliain amháin ar mheascán na sealbhóirí cártáí. Tá an HSE faoi láthair ag forbairt mhúnla costála níos sofaisticiúla a ghlacfaidh costais éagsúla na sealbhóirí cártáí san áireamh ag brath ar aois.
- 21.22** Rinne buiséad 2012 an HSE soláthar do chaiteachas breise de €15 milliún do leathnú amach beartaithe ar incháilitheacht do chártaí cuairteora Dochtúirí Teaghlaigh. Bunaithe ar na meáníocaíochtaí le Dochtúirí Teaghlaigh in 2011 (€258 in aghaidh an t-sealbhóra cárta), cheadódh sin 58,000 cárta cuairteora Dochtúirí Teaghlaigh breise. Mar sin féin, níor tharla an leathnú amach beartaithe seo. Is éard a tharla i ndáiríre ná gur tháinig laghdú beag ar an líon iomlán cártáí cuairteora Dochtúirí Teaghlaigh in 2012, go dtí thart ar 131,000. Mar gheall air sin, níor theastaigh an soláthar sa bhuiséad don leathnú amach seo.

¹ Féach Caibidil 22
Incháilitheacht do Chártaí
Leighis.

Conclúid

- 21.23** Is ionann na moilleanna a bhí ann coigiltis drugaí a chur i bhfeidhm agus €109 milliún den €239 milliún róchaiteachas buiséid maidir le seirbhísí cártaí leighis agus scéimeanna pobail eile. D'fhéadfadh go mbainfeadh fomheastachán ar líon iomlán na sealbhóirí cártaí leighis €54 milliún breise amach. Rinne coigealtas a tharla mar gheall nár leathnaíodh amach an incháilitheacht do chártaí leighis an róchaiteachas seo a fhritháireamh.
- 21.24** Níl na cúiseanna don róchaiteachas costas atá ann fós — thart ar €90 milliún — soiléir.

Róchaiteachas Buiséid Ospidéal

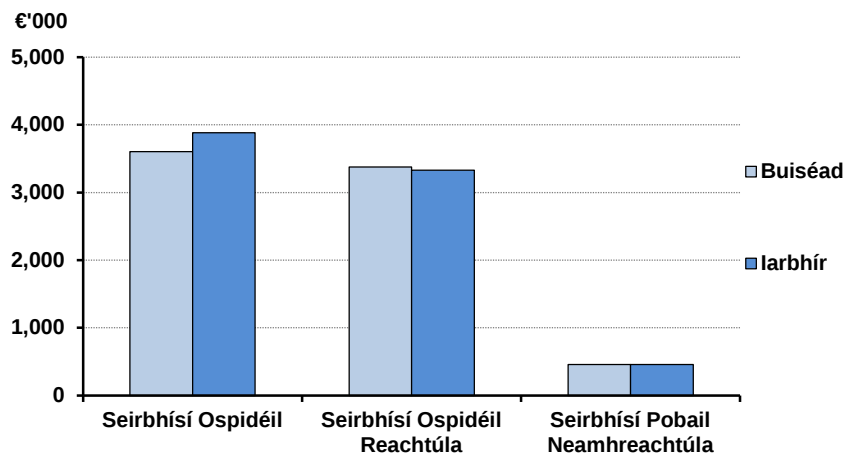
- 21.25** Ba ionann an róchaiteachas buiséid iomlán i gcostas seirbhísí réigiúnacha an HSE - seirbhísí ospidéal agus seirbhísí pobail reachtúla go príomha - agus €146 milliún. Tabhaíodh róchaiteachas breise de €32 milliún maidir le deontais i ndáil le comhlachtaí sláinte lena n-áirítear ospidéal dheonacha agus chomhbhoird.
- 21.26** Agus í ag leithroinnt buiséad ar ospidéal aonair agus ar sholáthróirí seirbhísí pobail, déanann an HSE a cuid pleanála agus monatóireachta ar bhonn fabhráithe (seachas ar bhonn airgid thirim). Ba chóir go dtabharfadh sin léargas níos iomláine ar ioncam agus ar chaiteachas ar ghníomhaíocht na bliana.
- 21.27** Baintear úsáid as tuarascálacha feidhmíochta míosúla ó na hospidéal chun monatóireacht a dhéanamh ar fheidhmíocht in aghaidh an bhuiséid. Léiríonn na tuarascálacha feidhmíochta do 2012 róchaiteachas buiséid i ngach réigiún arbh ionann sin agus iomlán de €235 milliún nó 3.2% (féach Fíor 21.6). Tharla an céatadán is airde róchaiteachais i Réigiún Bhaile Átha Cliath Thoir Thuaidh. Tharla an céatadán is ísle i mBaile Átha Cliath Lár Laighean.

Fíor 21.6 Difríocht sa bhuiséad seirbhísí ospidéal agus pobail de réir réigiúin, 2012

	Baile Átha Cliath Lár Laighean	Bhaile Átha Cliath Thoir Thuaidh	Deisceart	Réigiún an Iarthair	Iomlán
Buiséad € milliún	2,395	1,651	1,634	1,755	7,435
Róchaiteachas € milliún	2,431	1,726	1,681	1,832	7,670
Difríocht € milliún	36	75	47	77	235
Céatadán róchaiteachais	1.5%	4.5%	2.9%	4.4%	3.2%

Foinse: Tuarascáil Feidhmíochta Fheidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte Nollaig 2012.

- 21.28** Tharla formhór an róchaiteachais mar gheall ar sheirbhísí ospidéal (féach Fíor 21.7). Leithroinneadh buiséid arbh ionann iad agus iomlán de €3.563 billiún ar 46 ospidéal. Ba ionann an caiteachas iomlán arna thabhu ag ospidéal agus €3.854 billiún, ag léiriú róchaiteachas meánach de 8.2%. Bhí róchaiteachas buiséid de 20% nó níos mó i gcúig ospidéal (féach larscríbhinn A).

Fíor 21.7 Róchaiteachas buiséid i réigiúin de réir réimse seirbhíse, 2012

Foinse: Tuarascáil Feidhmíochta Fheidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte Nollaig 2012.

21.29 Léirigh na buiséid a leithroinneadh ar ospidéal in 2012 agus laghdú 8% sa chaiteachas iarbhíre a tabhaíodh in 2011. Mar gheall ar an róchaiteachas de 8.2% ar bhuiséid 2012, is beag athrú a tháinig ar an gcaiteachas foriomlán.

21.30 I rith 2012, bhronn an HSE deontais de €70 milliún ar naoi ospidéal chun róchaiteachas buiséid a chlúdach a tabhaíodh in 2011 (€24 milliún) agus 2012 (€46 milliún). Thug an HSE ar aird gur eisíodh na deontais aon uaire i dteannta na gcoinníollacha seo a leanas.

- Cheanglófaí ar gach ospidéal comhaontú leibhéal seirbhíse a shíniú do 2012 ar an tuiscint go ndéanfaí an caiteachas do 2012 a bhainistiú laistigh den bhuiséad a bheadh ar fáil.
- Cheanglófaí ar ospidéal a sreabhadh airgid a bhainistiú gan leas a bhaint as an HSE.

Athruithe ar Phróiseas Buiséadaithe Ospidéal

21.31 Tá na hathruithe seo a leanas ar phróiseas buiséadaithe ospidéal leagtha amach ag an HSE ó 2013 ar aghaidh.

- Roimhe seo, cuireadh buiséid le chéile go breisíoch bunaithe ar bhuiséad na bliana roimhe sin a choigeartaíodh ar mhaithe le míreanna aon uaire agus forbairtí seirbhíse nua.
- Tá cur chuige nua glactha ag an HSE i leith buiséid a fhorbairt d'ospidéal aonair. Baineann leithroinntí buiséid anois le caiteachas teilgthe. Roimhe seo, forbraíodh buiséid d'ospidéal aonair gan ach tagairt teoranta d'fheidhmíocht eagraíochtúil san am ar caitheadh nó do mheastacháin réadúla ar an deis a bheadh ann breis laghduithe costas a bhaint amach. Mar thoradh air sin, níor tugadh a dóthain maoinithe do roinnt ospidéal agus dá bhrí sin níorbh fhéidir róchaiteachas buiséid a sheachaint.

- Tar éis tréimhse comhairliúcháin, rinneadh pleananna sonraithe inar leagadh amach an leibhéal seirbhísí, an maoiniú agus an fhoireann a bheadh le cur ar fáil mar aon le caighdeán agus rochtain seirbhísí a fhoilsiú d'ospidéal aonair i mí Feabhra 2013. Tá sé mar sprioc leis an bpróiseas buiséadaithe a chinntiú nach mbeidh ospidéal ar bith ag pleanáil do róchaiteachas buiséid in 2013. Lorgaíodh leis an bpróiseas a chinntiú go gcuirfí cúnamh ar fáil i ndáil leis na seirbhísí sin is mó ar theastaigh breis maoinithe uathu agus ag an am céanna go dtabharfaí aghaidh ar easnaimh struchtúrtha. Tá spriocanna buiséid dian agus inbhainte amach tugtha anois do bhainisteoirí ospidéal a chuirfidh ar a gcumas fanacht laistigh den bhuiséad agus ag an am céanna a dhéanfaidh cúram othar a chosaint.
- Tá an t-athchothromú buiséad seo mar chuid amháin de chlár athchóirithe in earnáil na n-ospidéal. Mar chuid den chlár táthar le grúpaí ospidéal a bhunú roimh dheireadh 2012 mar aon le híocaíocht d'ospidéal ar bhonn 'leanann airgead an t-othar' ó 2014.

Ioncam Táillí Othar a Bhailiú

21.32 Rinne plean seirbhísí an HSE 2012 soláthar d'ardú €143 milliún ar fháltais ospidéal i ndáil le táillí othar. Bhí sin le baint amach trí

- arduithe ar leibhéal na dtáillí
- leathnú amach scóp an réimis táillí
- bhailiúchán níos tráthúla ar ioncam othar, a dtagann a bhformhór ó chuideachtaí árachais sláinte.

Arduithe ar Rátaí Táillí Othar

21.33 Faoi threoir an Aire, cuireadh arduithe idir 2.7% and 5.3% i bhfeidhm ar tháillí othar cónaitheach ón 1 Eanáir 2012. Measadh go gcruthódh na harduithe seo €18 milliún breise in ioncam ospidéal in 2012 - €9.2 milliún maidir le hospidéal HSE agus €8.8 milliún d'ospidéal dheonacha.

Athruithe i Scóp an Réimis Táillí

21.34 Chuir rialacha maidir le haimniú leapacha faoinar rinneadh othair phríobháideacha agus iad sin amháin a raibh ag sealbhú leapa príobháideach ainmnithe a mhuirearú as costais chóiríochta srian ar ioncam na n-ospidéal poiblí ó othair phríobháideacha.

21.35 Déantar thart ar 20% de leapacha in ospidéal phríobháideacha a ainmiú le haghaidh úsaid phríobháideach agus íocann árachóirí sláinte idir €200 agus €1,000 in aghaidh an lae as cóiríocht ag brath ar an gcineál ospidéal. Mar sin féin, má thugtar cóiríocht d'othair phríobháideacha i leapacha poiblí, beidh feidhm le gnáththáille laethúil de €75.

21.36 Beartaíodh reachtaíocht a thabhairt isteach in 2012 chun cur ar chumas ospidéal phoiblí tobhach a ghearradh ar gach othar príobháideach beag beann ar ainmniú leapa. Measadh go gcruthódh an t-athrú sin ioncaim ospidéal breise de thart ar €75 milliún in 2012. Achtaíodh an reachtaíocht riachtanach in Iúil 2012 nuair a ritheadh an tAcht Sláinte (Leasú) 2013.

- 21.37** Tar éis pléití leis na cuideachtaí árachais sláinte, chinn an Rialtas cur i bhfeidhm na reachtaíochta a chur siar go dtí tús 2014. Mar chuid den mhargadh, laghdófar na rátaí a ghearrtar as chóiríocht othar cónaitheach thar oíche, ach beidh seo dlite maidir le gach othar cónaitheach a chuirtear cóireáil orthu in ospidéal phoiblí agus ní na hothair sin amháin a bhíonn i leapacha a bhíonn ainmnithe go speisialta d'othair a íocann táillí.
- 21.38** Measann an HSE go gcruthóidh an réimeas táillí nua ioncam ospidéal breise suas go dtí €30 milliún in 2014.

Tráthúlacht an Bhailiúcháin

- 21.39** Chun sreabhadh airgid in 2012 a fheabhsú, tá sé beartaithe ag an HSE feabhas mór a chur ar thráthúlacht bhailiúcháin na méideanna atá dlite ó chuideachtaí árachais sláinte i rith 2012.

Fiachas Iomlán Fós Gan Íoc

- 21.40** Ag deireadh 2012, ba ionann an fiachas táillí othar iomlán a bhí fós fan íoc agus €209 milliún, a raibh comhdhéanta de €128 milliún maidir le hospidéal reachtúla agus €81 milliún maidir le hospidéal dheonacha. Luaigh an HSE gur bhain thart ar €192 milliún (92%) den fhiachas le méideanna a bhí le n-íoc ag árachóirí príobháideacha.¹

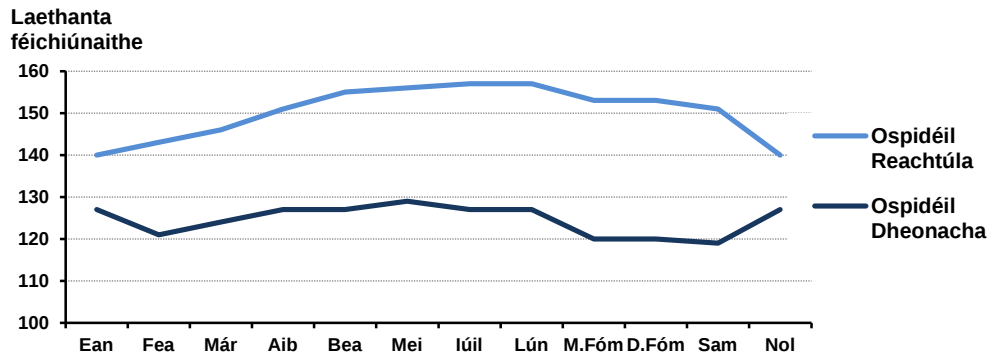
Feidhmíocht Bhailiúcháin Fiachas a Thomhas

- 21.41** Tomhaiseann an HSE tráthúlacht an bhailiúcháin fiachas táillí othar i dtéarmaí laethanta féichiúnaithe.² Déantar an tomhas a ríomh do gach ospidéal agus tuairiscítear é sna tuarascálacha feidhmíochta míosúla. Mar sin féin, ó tharla nach gcuirtear san áireamh ach fiachas a bhfuil níos lú ná bliain amháin in aois, ní thugtar léargas iomlán ar an mhoill a bhaineann le hioncam a bhailiú. Tugann sé léargas ar fheidhmíocht maidir le bailiúcháin ioncaim a tharla le déanaí.
- 21.42** Léirítear laethanta féichiúnaithe ag deireadh gach míosa i rith 2012 don HSE agus d'earnálacha ospidéal dheonacha i bhFíor 21.8. Tugann na sonraí atá ar fáil le fios, ar an meán, go bhfuil ospidéal reachtúla HSE níos moille i gcónaí ag bailiú fiachas a bhaineann le hothair ná mór a bhíonn ospidéal dheonacha. Léirítear in Iarscríbhinn B na laethanta féichiúnaithe ag deireadh 2012 do gach ospidéal.
- 21.43** Rinne an HSE buiséadú d'ardú i bhfáltais ospidéal de €50 milliún i rith 2012 mar thoradh ar chríochú níos tráthúla agus íocaíocht níos tráthúla ar mhéideanna dlite ó chuideachtaí árachais - €28 milliún d'ospidéal reachtúla agus €22 milliún ó na hospidéal dheonacha. Mar thoradh air sin b'éigean laghdú a chur i bhfeidhm i rith 2012 go dtí thart ar 45 lá féichiúnaithe in ospidéal reachtúla agus deonacha araon. I gcleachtas, is beag athrú a bhí ar laethanta féichiúnaithe i gceachtar éarnáil i rith na bliana.

¹ Baineann na méideanna eile atá dlite i ndáil le táillí othar le méideanna atá dlite ó othair phríobháideacha nach bhfuil árachas acu nó turasóirí a bhfuil árachas taistil acu.

² Is tomhas é laethanta féichiúnaithe d'aois an fhiachais táillí othar ag pointe áirithe. Ríomhtar é tríd an bhfiachas atá fós gan íoc a roinnt ar an méid ioncaim othar sna 12 mí roimhe sin x 365 lá.

Fíor 21.8 Aois an fhiachais^a maidir le fiachas a bhfuil níos lú ná bliain amháin d'aois, Eanáir go Nollaig 2012

Foinse: Tuarascálacha Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte Eanáir 2012 go Nollaig 2012

Nóta: a Áirítear leis an bhfiachas a dhéantar a anailísiú thuas táillí cothabhála agus sin amháin. Áirítear leis méideanna dlite ó chuideachtaí árachais agus ó othair aonair nach bhfuil árachas sláinte acu ná cárta leighis. Mar thoradh air sin, tá na laethanta féichiúnaithe a léirítear difriúil leo siúd i bhFíor 21.9 a bhaineann leis na méideanna ar fad atá dlite ó na cuideachtaí árachais.

Céimeanna sa Phróiseas Bailiúcháin

21.44 Aithnítear na méideanna iocaim othar atá dlite nuair a scaoiltear an t-othar abhaile. Déantar éilimh le cuideachtaí árachais a phróiseáil i dtrí chéim

- ullmhaíonn riarthóirí ospidéal an t-éileamh tráth a scaoiltear an t-othar abhaile
- tugann comhairligh ospidéal an focal deiridh maidir le gach foirm éilimh
- déanann an cuideachta árachais an t-éileamh a bhailiú agus a phróiseáil agus íocann siad an t-othar nó an HSE.

21.45 Chuir an HSE sonraí ar fáil i ndáil leis na méideanna iomlána a bhí dlite ó chuideachtaí árachais maidir le cothabháil agus táillí othar cónaitheach arna mbriseadh síos de réir chéim an phróisis agus a léiríonn na meán laethanta féichiúnaithe. Tá sin leagtha amach i bhFíor 21.9.

Fíor 21.9 Luach agus aois an fhiachais^a, de réir céime sa phróiseas, Nollaig 2012

	Ospidéal reachtúla HSE		Ospidéal dheonacha	
	Luach an fhiachais €m	Aois an fhiachais (laethanta féichiúnaithe)	Luach an fhiachais €m	Aois an fhiachais (laethanta féichiúnaithe)
Riarachán ag leibhéal an ospidéal	21.6	30	7.8	11
Ag fanacht le focal deiridh an chomhairligh	38.7	55	25.7	37
Le cuideachta árachais	55.2	78	43.2	63
Iomlán	115.5	163	76.7	111

Foinse: Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte (neamhiniúchadh)

Nóta: a Áirítear leis sin táillí cothabála agus táillí othar cónaitheach dlite ó chuideachtaí árachais.

- 21.46** Leag an HSE amach sprioc a éilíonn focal deiridh na gcomhairleach laistigh de 14 lá oibre ó fhaightear an cháipéisíocht chuí. Ag deireadh 2012, bhí na héilimh ag na comhairligh, ar an meán, ar feadh beagán faoi bhun ocht seachtaine in ospidéal reachtúla HSE agus beagán os cionn cúig seachtaine in ospidéal dheonacha.

Réamhíocaíochtaí

- 21.47** Bhí na héilimh a bhí ag feitheamh ar íocaíocht ó chomhlachtaí árachais ag deireadh na bliana 2012 curtha isteach tuairim is dhá mhí, ar an meán. Chuir na comhlachtaí árachais sláinte réamhíocaíochtaí iomlána de €103 milliún ar fáil go déanach in 2012 bunaithe ar a meastacháin ar othair phríobháideacha, a raibh táillí orthu maidir le cóir leighis in ospidéal ghéarmhíochaine ach nár tugadh an próiseas éilimh chun críche go fóill. Leithdháileadh €50 milliún ar Fheidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte i leith a cuid ospidéal agus leithdháileadh €53 milliún ar ospidéal dheonacha. Cé gur laghdaigh sé seo an méid a bhí dlite ag deireadh na bliana, baineadh an méid réamhíochtha as íocaíochtaí táillí na n-othar d'Fheidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte agus do na hospidéal sa chéad sé mhí de 2013.

Tionscnaimh chun Bailiúchán a Fheabhsú

- 21.48** Tá cuntas tugtha ar na tionscnaimh leanúnacha seo a leanas ag Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte chun feabhas a chur ar thráthúlacht bhailiúcháin tháillí ioncaim othair ó chuideachtaí árachais.
- Tá Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte ag cur córas bainistíochta leictreonach d'éilimh i bhfeidhm. Mhaígh Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte i mí Lúnasa 2013 go raibh 17 de na hospidéal ghéarmhíochaine is mó (a dhéanann suas 65% de na héilimh iomlána sa roinn ghéarmhíochaine) ag úsáid an chórais leictreonach d'éilimh. Tá sé beartaithe an céatadán seo a mhéadú go 80% roimh dheireadh na bliana 2013. Thug Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte le fios gur próiseas trom atá ann, fiú le tacaíocht ó bhogearraí agus bíonn ar shainchomhairleoirí eolas dochtúra mionsonraithe a chur isteach agus foirmeacha a shíniú, fiú más go leictreonach féin é.

- Tá litreacha seolta ag Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte chuig sainchomhairleoirí ag iarraidh orthu na gealltanais atá leagtha amach i Roinn 5 a chomhlíonadh (vii) (a) ón doiciméad "Comhaontú na Seirbhíse Poiblí a chur chun Feidhme" a d'eisigh an Coimisiún um Chaidreamh Oibreachais i Meán Fómhair 2012. Theastaigh gealltanais anseo ó gach sainchomhairleoir chun foirmeacha árachais príobháideacha a líonadh go hiomlán agus a shíniú laistigh de 14 lá oibre ón lá a bhfuarthas na doiciméid chuí uile.
- Tá Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte tar éis comhaontú a dhéanamh le ceann de na príomhárachóirí sláinte chun aon éilimh atá os cionn bliain d'aois a ghlanadh.
- Tá Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte, an Roinn Sláinte agus Ospidéal San Séamas ag obair le hárachóirí sláinte príobháideacha chun aontú ar thacar sonraí leictreonach chun éilimh a chuir isteach agus a íoc. Tá tacar sonraí curtha le chéile ó mhí Lúnasa 2013 agus tá sé á thástáil in Ospidéal San Séamas. Tá sé beartaithe ag Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte an córas seo a leathnú amach chuig gach ospidéal má éiríonn go maith lena chur i bhfeidhm san ospidéal seo.

Cnapshuimeanna Pinsin

- 21.49** Bhí buiséad de thuairim is €207 milliún curtha i leataobh ag Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte in 2012 maidir le cnapshuimeanna pinsin d'fhostaithe a bhí ag dul ar scor. €175.5 milliún an figiúr i gcaiteachas maidir le híocaíochtaí cnapshuimeanna a rinneadh sa bhliain 2012 — €31.5 milliún níos lú ná mar a bhí réamh-mheasta. Bhí an líon daoine a chuaigh ar scor beagnach 2,000 duine níos lú ná mar a bhí réamh-mheasta.

Tuairimí an Oifigigh Chuntasaíochta— Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte

- 21.50** Thug an t-Oifigeach Cuntasaíochta le fios nach leagan Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte síos a leithdháileadh Vótaí féin agus bíonn tionchar ag líon nithe éagsúla ar an méid deiridh leithdháilte. Oibrítear amach an méid a leithdháiltear maidir le caiteachas Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte i gcoinne chúlra cuspóirí an bhuiséid náisiúnta. Thug sé le fios go bhforchuirtear an fhoráil mheasta dheiridh, i go leor cásanna tar éis clabhsúr a chur leis an bpróiseas buiséadaithe.
- 21.51** Mhaígh sé gur léirigh plean seirbhíse do 2012 laghduithe costais iomlána de €750 milliún, déanta suas as
- díreach faoi bhun €500 milliún i gcoigiltis a bhí le seachadadh trí bhearta laghduithe pá agus costais, laghduithe i bpraghsanna drugaí agus líon eile laghduithe.
 - arduithe costais bhreise de €250 milliún a raibh súil leo teacht chun cinn in 2012 nach cuireadh san áireamh sna meastacháin — áirítear leo seo €130 milliún a bhaineann le heasnamh a raibh súil leo, a bhaineann go mór mór le seirbhísí ospidéal chomh maith leis na costais bhreise phárolla, ag teacht ó dhámh breisíochtaí agus cur i bhfeidhm Threoir AE maidir le foireann ghníomhaireachta.

- 21.52** Thug an tOifigeach Cuntasaíochta le fios gur lean na laghduithe costais a bhí leagtha amach i bplean seirbhíse 2012 ar feadh dhá bhliain ina raibh laghduithe suntasacha i mbuiséad Fheidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte. Thug sé le fios gur baineadh amach laghduithe i gcaiteachas na bliana 2010 agus 2011 trí roinnt bearta a chur i bhfeidhm, lena n-áirítear ciorruithe i bpá agus líon foirne, laghduithe ar tháillí íoctha le dochtúir teaghlaigh agus cógaslann, agus laghduithe i bpraghsanna drugaí. Mhaígh sé go raibh an chuid is mó de na laghduithe costais in 2012 bainteach le laghduithe sa líon daoine a bhí fostaithe. Mar thoradh ar scála na laghduithe costais a bhí ag teastáil agus an laghdú carntha i bhfoireann túsline, bheadh tionchar suntasach ag na seirbhísí líne tosaigh ar na laghduithe a bhí ag teastáil in 2012.
- 21.53** Thug plean seirbhíse na bliana 2012 le fios go raibh ar Fheidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte déileáil leis an ardú i riachtanas seirbhíse a bhfuil baint acu le hathruithe déimeagrafacha, minicíocht ghalair agus tiomántóirí eile riachtanais sláinte agus cúram sóisialta. Theastaigh laghdú i gcaiteachas de 7.8% in ospidéal ón bplean seirbhíse ach thug an plean le fios go raibh ospidéal ghéarmhíochaine faoi bhrú suntasach ón mbuiséad le blianta beaga anuas agus chaithfí acmhainní a úsáid ar aon dul leis an maoiniú atá ar fáil chun inbhuanaitheacht airgeadais a chinntiú.
- 21.54** Thug sé le fios gur thug an plean seirbhíse faoi deara go raibh cúpla baol ann ar sheachadadh lena n-áirítear, na spriocanna suntasacha laghdú costais a bhaint amach, an baol ann go mbeadh deacrachtaí ag seirbhísí na spriocanna a bhí leagtha síos a bhaint amach agus tráthúlacht na reachtaíochta chun laghduithe a bhaint amach i gcostas scéimeanna na ndrugaí pobail agus arduithe in ioncam na n-ospidéal.

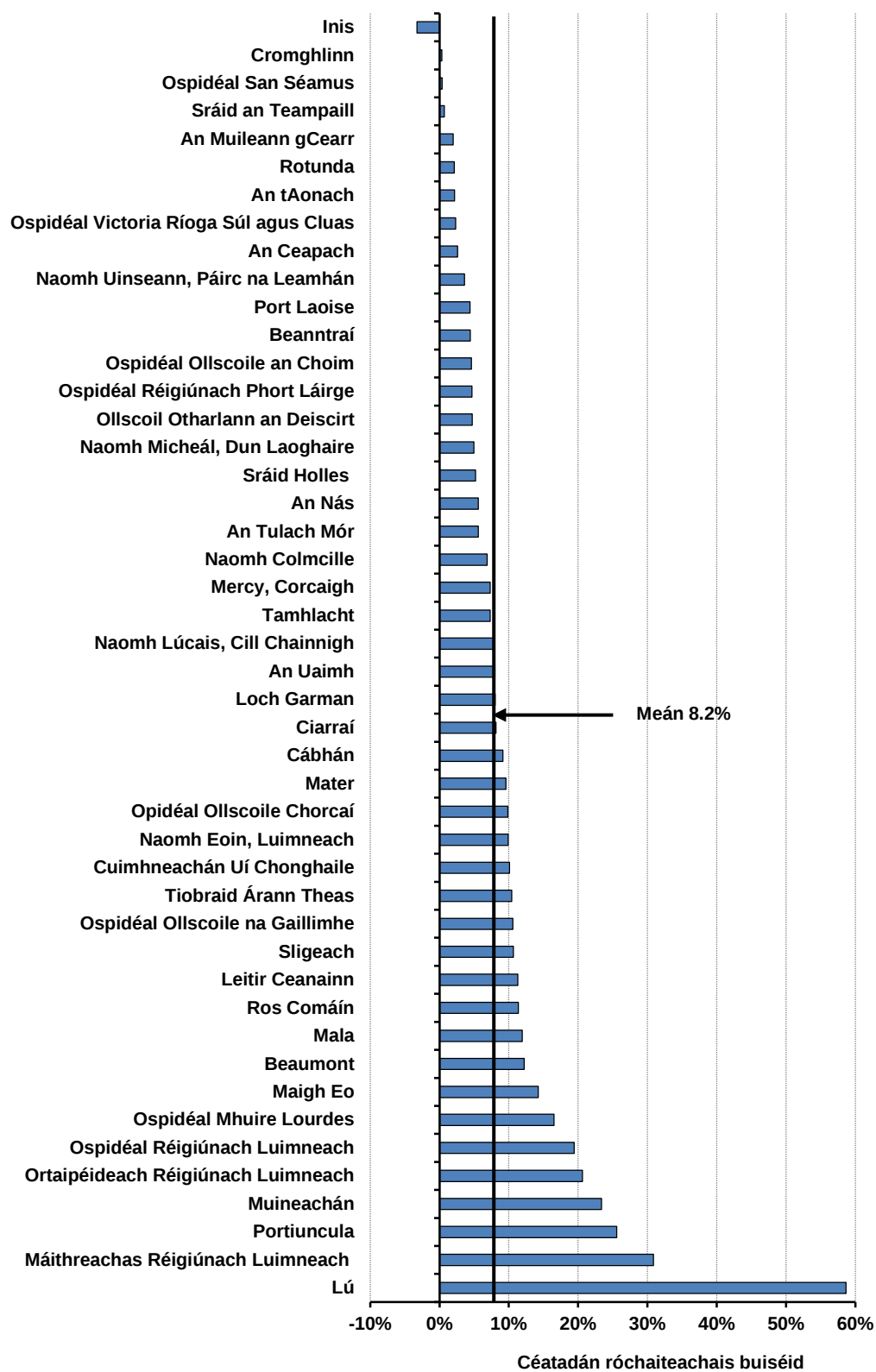
Tuairimí an Oifigigh Chuntasaíochta — An Roinn Sláinte

- 21.55** Thug an tOifigeach Cuntasaíochta le fios go raibh róchaiteachas suntasach sa roinn ospidéal in 2012. Thug sé le fios nach bhféadfaí na spriocanna a bhaint amach le scála chostais na mbearta srianta ag teacht sa bhreis ar laghduithe buiséid le roinnt blianta anuas. Mhaígh sé gur cuireadh na saincheisteanna seo san áireamh agus buiséid á leagan amach do 2013, agus rinneadh athchothromú ar bhuiséid na n-ospidéal do 2013 chun spriocanna níos furasta le baint amach a chur ar fáil do bhainisteoirí ospidéal.
- 21.56** Thug sé le fios tar éis cainteanna leis na hárachóirí sláinte, rinne an Rialtas cinneadh an reachtaíocht a chur siar maidir le leapacha a ainmniú leis an tuiscint go ndéanfadh na hárachóirí réamhíocaíocht de €100 milliún d'Fheidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte in 2012 maidir le héilimh do sheirbhísí curtha ar fáil ach nár tugadh chun críche an t-éileamh. D'admhaigh sé go raibh drochthionchar ag an réamhíocaíocht seo ar fháltais ó chomhlachtaí árachais sa chéad leath de 2013 ach mhaígh sé go raibh moltaí ann chun aghaidh a thabhairt ar seo. Thug sé le fios go bhfuil an iomarca ama á chaitheamh ag comhlachtaí árachais chun éilimh a thabhairt chun críche agus go rachadh cur i bhfeidhm beartaithe an chórais bainistíochta leictreonach nua d'éilimh chun tairbhe chun an mhoill seo a laghdú.

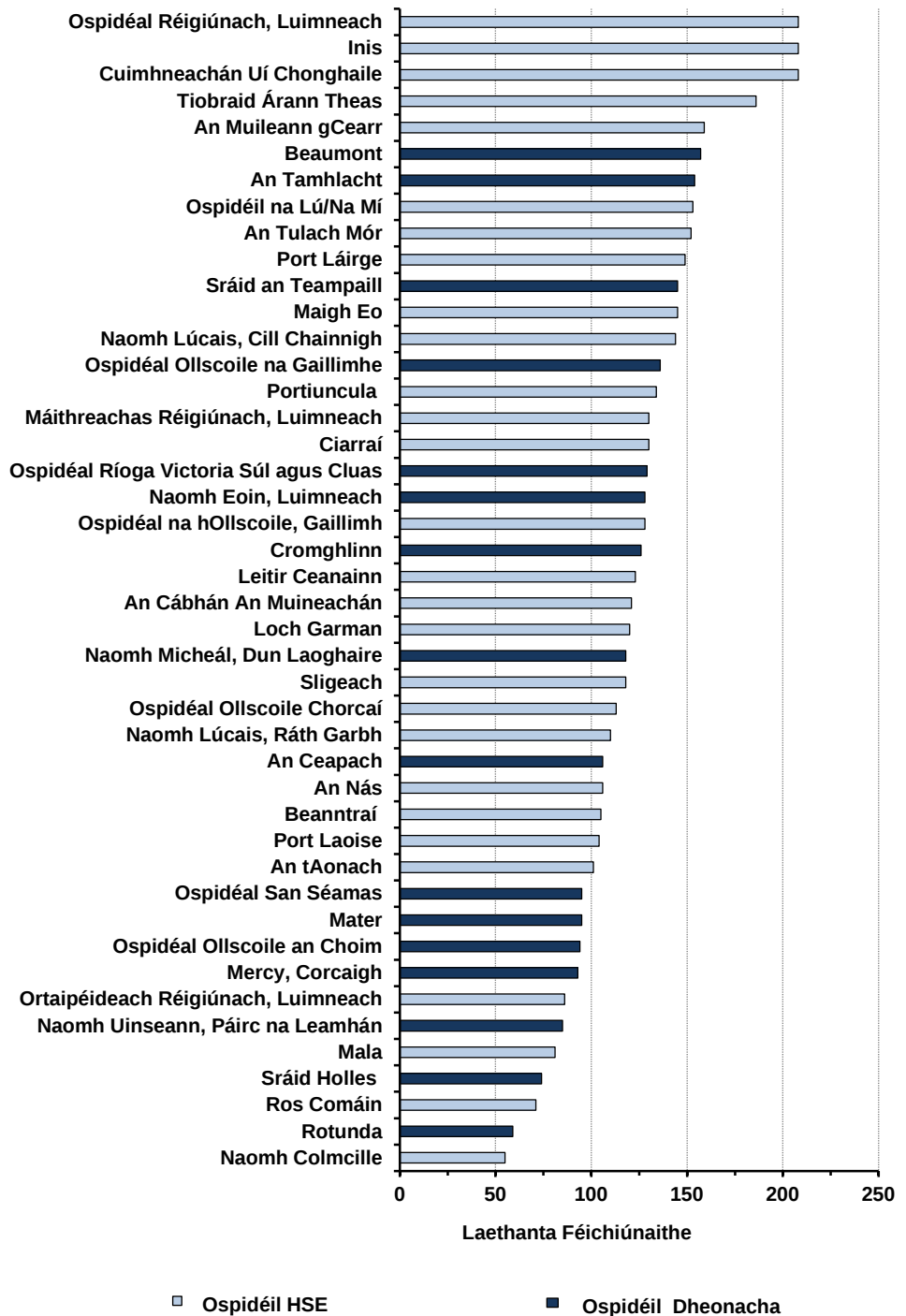
Conclúid

- 21.57** Tá buiséadú do thréimhsí amach anseo faoi réir earráidí mar gheall ar an neamhchinnteacht agus ar fhachtóirí a d'fhéadfadh a bheith lasmuigh de smacht na sealbhóirí buiséid. In ainneoin sin, mar riail ghinearálta, ba cheart go mbeadh anailís ar threochtaí reatha, agus boinn tuisceana réadúla faoi na torthaí dóchúla don tréimhse buiséid a bheith mar bhonn taca le meastacháin a chuirtear faoi bhráid Dháil Éireann maidir le seirbhísí vótáilte. Ba chóir go mbeadh príomhbhoinn tuisceana buiséadaithe luaite.
- 21.58** Is léir nár cuireadh san áireamh go cuí na tiománaithe costais bunúascha i roinnt príomhréimsí caiteachais i meastacháin i ndáil leis an HSE do 2012. Tá scóp ann don HSE anailís níos cuimsithí a dhéanamh ar an éileamh atá ann do sheirbhísí, ar na costais ghaolmhara agus ar na treochtaí bunúsacha.
- 21.59** Chuir an HSE tús le leasú a dhéanamh ar an anailís a rinne sí ar an éileamh atá ar sheirbhísí cártaí leighis agus ar sheirbhísí pobail eile mar aon leis na costais ghaolmhara. Chuir sí i bhfeidhm freisin próiseas bainistithe buiséid leasaithe in earnáil na n-ospidéal, áit ar fadhb leanúnach í an róchaiteachas.

Iarscríbhinn A Céatadán an róchaiteachais buiséid de réir ospidéil, 2012

Iarscríbhinn B Aois fiachas in ospidéal maidir le fiachas atá níos lú ná bliain amháin d'aois, amháil Nollaig 2012

Foinse: Anailís de chuid Oifig an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste